

AIDAS

BRAZILIJOS

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

Nepartinis Lietuvių laikraštis

Semanario Lituano Independente

Konstantas Uekus

LITUANAS

Atskiras Numeris \$300

S. Paulo, R. da Moóca, 1721

T telefonas 3-2056

Nepartinis Lietuvių laikraštis

Semanario Lituano Independente

José Leite de Salles

Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da

Moóca, 1721

Telefonas 3-2056

XI Anas - metai

Brazilija - São Paulo 1940 m. Liepos - Julio 27 d.

2523862

Nr. 30 (540)

Lietuva, Latvija ir Estija Prijungtos prie Rusijos

KAIP ŽIURI AMERIKA I PABALTIJOS KRASTUS

Amerikos J. V. sekretorius Sumner Welles pareiškė, kad Amerika nepripažįsta šio akto kuris padarytas su Pabaltijos kraštais. Tik Amerikos J. V. tiek ir visos Amerikos valstybės yra vienodo nusistatymo. Šitas aktas yra neteisėtas, padarytas priešvairia iš Maskvos ir dėl to Amerika to nepripažįsta.

LIETUVA SAVO KARIUOMENES NETURĖS

Visu Pabaltijos kraštu kariuomenei įvedama vienoda forma, panaši kaip sovietų Rusijoje. Be to, nutarta, kad Lietuvos kariuomenė būtų prijungta prie rusų kariuomenės. Taigi, Lietuva savo kariuomenės neturės.

SENIEJI LIETUVOS ATSTOVAI ANGLIJOJE

Buvusieji Lietuvos ir kiti Pabaltijos kraštų atstovai Londono nepripažįsta dabartinės vyriausybės ir jos, ypač žygių, prijungti Lietuvai prie Rusijos.

AMERIKA ATSAUKE SAVO ATSTOVUS.

Amerikos J. V. vyriausybė atšaukė buvusius savo atstovus Kaune, Tajuje ir Rygoje apiešti šiuos kraštus ir važiuoti į Ameriką.

SVEDAI KALTINA RUSUS.

Pastarosiomis dienomis viso pasaulio spauda pradėjo rašyti apie įvykius Pabaltijos kraštuose, kaip angli, vokiečių, amerikonių, švedų ir kitų. Švedų spauda sako, kad Pabaltijos kraštuose padarytos permainos net tautų laisvų nutarimų, o spaudimu iš Maskvos. Esą Lietuva, Latvija ir Estija neišprovoکوو smurto pavergti. Mat Rusija žino, kad anksčiau ar vėliau, jai teks susidurti su vokiečiais, tai dabar ji praplėcia savo sienas.

— STOKHOLMAS. Iš Švedijos pranešama, kad paskutinėmis dienomis Pabaltijos kraštuose vedami dideli areštai buvusiu senų politikų, aukštų valdininkų ir kariškių. Vienas esu politikas nusizūdė.

LIETUVA FORMALIAI BUS PRIJUNGTA PRIE RUSIJOS I RUGPIUCIO

Lietuva taip pat ir kiti kraštai jau paskelbė sovietiniais ir nutarta prisijungti prie Rusijos. Tačiau formaliai dar tas nepadaryta, mat reikalinga

Seimo posėdis ir svarbesni nutarimai. - Lietuva socialistinė sovietų respublika. - Nusavinami bankai, fabrikai ir žemės. - Lietuvos kariuomenė prijungtama prie rusų kariuomenės. - Amerikos valstybės nepripažįsta Pabaltijos kraštų inkorporavimo. - Kitos žinios.

Anglija Atmetė Hitlerio Taika.

kad Sovietų Rusijos vyriausybė sovietas tai nutartu, taip sakyti, priimtu minėtu krašto prašymus. Vyriausias rusų sovietas susirinko rugpjūdo 1 d. ir formaliai paskelbė kad Pabaltijos kraštai sudaro dalį Rusijos. Kaip buvo ir prieš karą.

PALECKIS ISVYKO MASKVON

Visos reformos kurios tik daromos vienoje valstybėje, tokios pat ir kitoje. Šiomis dienomis Lietuvos seimas išrinko 20 žmonių komisija su Paleckiu priešakyje, kuri turi vykdyti Maskvon ir tartis su Rusijos vyriausybe dėl naujos konstitucijos, o taip pat parengti Lietuvos prijungimą prie Rusijos. Tokios pat komisijos ir iš kiek pat žmonių yra pasijusios iš Latvijos ir Estijos.

RUSU REIKALAVIMAI SUO MIJAI.

Sovietų Rusija reikalauja, kad Suomija demobilizuotų savo kariuomenę. Kaip žinoma, suomiai kariavo su rusais apie puse metu ir buvo sumušti. Rusai gal būti nori, kad suomiai pasijętu kaip ir kiti Pabaltijos kraštai. Paskutinėmis dienomis Maskva pradėjo smarkiai pulti Suomijos socialdemokratų, kad jie kenkia suomjūrus draugingumui.

— BUKARESTAS. Rumunijos vyriausybė užginėja gandus, buk Sovietų Rusija reikia lavusi, kad Rumunijoje būtų sudaryta liaudies valdžia.

CEKOSLOVAKIJOS VYRIAUSYBE LONDONE.

Cekoslovakijos susidarė tautinis komitetas Londone, kuris atstovauja čekus. Londonas šia tautine Cekoslovakijos vyriausybe užsienyje pripažino tautą.

IVEDAMAS KOMUNIZMAS LIETUVOJE

United Press praneša iš Kau no, kad Lietuvoje įvedamas komunistinis režimas. Lietuvos seimas nutarė lietuvų tautos vardu pasveikinti Staliną. Po piežus davė isakymą Pabaltijos kraštuose savo atstovams kad prisijustu plačią relatorija apie šiu kraštų bažnyčios ir katalikų būkle.

PAN AMERIKOS KONFERENCIJA HAVANOJE.

Labai didelis susidomėjimas viso pasaulio Pan Amerikos valstybių konferencija, kuri vyksta Havanoje, Kubos sostinėje.

DIDZIAUSIAS PASAULYJE DEIMANTAS.

Didžiausias pasaulyje deimantas rastas prieš porą metų Brazilijoje, Minas estade, kuris buvo parduotas vienam Amerikos brangenybių pirkliui už vieną milijoną dolerių. Kada deimantas bus apdirbtas, jo kaina bus daug aukštesnė. Tas deimantas vadinamas „President Vargas“.

ANGLAI NEPRIEME HITLERIO TAIKOS PASIULYMU.

Hitleris pasiūlė anglams taiką. Tačiau Anglijos vyriausybė Hitlerio pasiūlyta taiką atmetė ir nutarė kariuoti su vokiečiais iki laimėjimo ir tautų išlaisvinimo iš po vokiečių vergijos. Dabar prasidės karas, kuris nušems Europos valstybių gyvenimą. Kas laimės, niekas negali pasakyti. Tačiau šitas karo laimėjimas bus sprendžiamas laimėjimas, nuo jo priklausys ir tolimesnė Europos valstybių būklė.

Hitleris jau buvo pasirėngęs pulti Angliją peritami penktadienyje, tačiau dar vis delsia. Bet pucijimo laukjama kasdien.

ISPANIJA STOS KARAN PRIE ANGLUS.

Pranešimai iš Europos sako, kad pagalbom vokiečiams išstosianti Ispanija, Esą Ispanijos išstojimas karan skaitomas dienos klausimu. Taigi, Anglams prisiejs kariuoti vienims su trimis valstybėmis.

AMERIKOS J. V. EIS KARAN

Vėliausi pranešimai sako, kad yra daugiau negu tikra, jog Amerikos J. V. stosjantis karan prieš vokiečius.

VOKIETIJA NEPATENKINTA PABALTIJOS VALSTYBIU REFORMOMIS.

Vokietija labai nepatenkinta tomis reformomis, kurios įvyko Pabaltijos kraštuose. Nors oficialiai nieko nesako, tačiau

jaučiama, kad nepasitenkinimas didelis. Hitleris žino, kad visa tai daroma prieš jį.

ATIMAMOS PRANCUZAMS PILIETTYBES

Prancūzijos Petajni vyriausybė, kuri tarnauja Hitleriui, paskele dekreto, kuriuo atimamos daugeliui prancūzų buvusiems politikams Prancūzijos pilietybės.

PASITRAUKE ESTIJOS PREZIDENTAS.

Buvęs Estijos respublikos prezidentas Peaj įvykus didelioms krašto reformoms, atsis tatydimu. Jo pareigas eis laikinai, kol bus formaliai Estija prijungta prie Rusijos, ministris pirmininkas Vares.

ČILIS IR ISPANIJOS KONFLIKTAS.

Kaip žinia, Ispanijos vyriausybė nutraukė diplomatinis santykius su Čilės respublika. Šią Ispanijos žygi pasmerkė visos Amerikos valstybės.

— VICHY. Prancūzijos vyriausybė dabar sėdi Vichy mieste, bei spėjama, kad greitai laiku ji persikels į Paryžiu, išena Prancūzijos sostine.

— SANTIAGO. Čilės liaudies vyriausybėje įvyko krizis iš vyriausybės pasitraukė 6 r dikažu ministriai.

AMERIKOJE ORGANIZUOJAMA LIETUVIU TARYBA.

Po visu įvykių Lietuvoje, Amerikos lietuviai, kuriu tenai priskaitoma ligi vieno milijono, projektuoja organizuoti lietuvju tarybą, kurios tikslas bus kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatyma.

30.000 VOKIETIU BUS ISGABENTA IS LIETUVOS.

Reuter agentūros diplomatinis korespondentis praneša, gautomis žiniomis iš Londono, kad 30.000 vokiečių, kurie dabar gyvena Lietuvoje, tuojaus bus išgabenti Vokietijon, kaip tik pradės veikti nauja santvarka Lietuvoje, t.y. sovietai. Ši žinia anksčiau buvo paskelbta Vokietijos informacinio biuro.

— KAUNAS. Pasitraukė finansu ministris Ernestas Galvanauskas. Jisai, kaip žinoma finansu ministereju buvo ir prie paskutinės tautininku vyriausybės.

DAUGIAU LIETUVOS ZINIŲ SKAITYKITE TRECIAME P.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninese, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moterų ligos, Slapumo kanalu, insktu ir išlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Hemoroidai ir hydroceles gydoma be operacijos ir skatinimo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 5-6307

RODOVIAS

Em matéria de organização económica, dois aspectos do problema brasileiro preocupam principalmente o governo a expansão do mercado interno e a acrescentada diferença entre as preços das mercadorias exportadas e importadas. Temos conseguido progressos no setor do mercado interno. As estatísticas demonstram que aumenta gradativamente o consumo dos produtos da terra. Por outro lado cresce a absorção das manufaturas do parque industrial brasileiro. E mais poderemos conseguir se apoiarmos o plano de expansão de nosso mercado numa racional política rodoviária. Não é aliás, segredo apra ninguém que o problema do fomento das várias fontes de riqueza do país só se torna abordável com o desenvolvimento de sua rede rodoviária. Ainda assim, é preciso abrir rodovias segundo um critério científico; abrir estradas em regiões cujo potencial econômico esteja mais próximo à utilização, observando o princípio de menos dispendiosa mão de obra. E isso o que vem realizando o governo federal. Não vamos dar aqui um balanço completo de sua atividades nesse particular. Ressaltamos apenas a importância econômica e estratégica de que se reveste, por exemplo, a construção da estrada de ferro ligando o Brasil à Bolívia. A rodovia Areias-Caxambu interessa vitalmente tres Estados da Federação. São exemplos do critério racional

de que se reveste o desenvolvimento da política rodoviária do Estado Novo.

Entre nos, o interventor Adhemar de Barros atacou o problema de frente. Estado que enveredou decisivamente para a policultura, S. Paulo necessita de novas estradas. E isso que o sr. Adhemar de Barros compreendeu desde o início de sua fecunda administração. Porisso, tem sido um incansável amigo do progresso paulista, também nesse particular.

Durante o ano passado, foram entregues ao publico nada menos de noventa e quatro quilômetros de estradas. Um dos trechos concluidos é de excepcional importancia economica pois liga o Vale do Paraíba a litoral, para não mencionarmos os magníficos „Via Anchieta“ e „Via Anhanguera“.

Ainda agora, dispõe-se o sr. Adhemar de Barros a incorporar o vale do Ribeira á economia bandeirante. Uma de suas primeiras iniciativas foi de abrir rodovias em toda a região. Já foram gastos cerca de trinta mil contos na abertura de estradas. E o plano de cortar de estradas a vasta e até agora abandonada região prossegue.

Dar estradas a São Paulo é trabalho inteligentemente pelo progresso do Estado e do Brasil. Não há civilização onde falta o transporte. São Paulo precisa de rodovias que lhe está dando a fecunda administração do sr. Adhemar de Barros.

Pabaltijos Valstybės - Socialistinės Sovietu Respublikos

Pasibaigęs didysis Europos karas šjūdino iš ilgaus miego prislėgtas Europos valstybes, kuriu tarpe buvo ir Pabaltijo valstybės, kaip Lietuva, Latvija ir Estija, o taip pat ir Lenkija. Ilgus amžius vergavo tautos kijo ir kūrė savo nepriklausomas valstybes. Jos kijo ant karo grjūvėsiu dideliu vargu, savo žmonių pasisventimju ir pasiaukojimu. Nes, nors karas ir buvo baigtas Prancūzijos fronte, jis prasidėjo šiaurinėje Europos dalyje. Ištrokusios laisvės ir nepriklausomybės tautos stėjo kovon su tais kurie norėjo iš naujo jas pavergti. Lietuva ir kitos mažosios tautos pradėjo organizuoti savo kariuomenės šaukti savanorius ginti kraštą nuo užpuoliku. Lietuva tada kariavo ne už pavergimą, bet už pasiljusavimą. Jai teko kariauti su vokiečių būriais bermontininkais, su bolševikais, su lenkais. Po sunkiu ir ilgu kovu lietuvju tauta laimėjo ir sukūrė savo nepriklausomą valstybę, demokratinijs pagrindais. Tai buvo didelis ir labai svarbus lietuvju tautos laimėjimas. Tačiau neilgai.

Gautos iš Europos žinjos sako, kad visos trys Pabaltijos respublikos kurios savo žmonių krauju sukūrė nepriklausomas valstybes, lengva ranka ši laimėjimą atiduoda Sovietu Rusijai.

Kaip žinoma, Lietuvoje ivyko perversmas. Ilgus metus slėgtas Lietuvos kraštas vienos grupės žmonių, pasiljusavo. Ilgus metus slėgtas Lietuvos

kraštas vienos grupės žmonių pasiljusavo. Buvo sudaryta nauja vyriausybė paskelbti seimo rinkimai ir rengiamos didios krašto reformos. Viena iš svarbiausių tai ta, kad susirinkes seimas tiek Lietuvos, tiek Latvijos ir Estijos, nutarė paskelebi socialistines sovietu respublikas. Dėl pašos santvarkos, dėl paties krašto tvarkymosi niekas nieko negali salyti. Jisai tvarkosi taip, kaip nori didžiama gyventoju. Tačiau, jei Pabaltijo valstybiu seimai prašo Sovietu Rusijos, kad ji priimtu Pabaltijo valstybes savo sąjungon lyg keista Europos telegramu agentūros skelbia, kad mirėtos trys valstybės kreipėsi į Maskva, kad jos būu inkorporuotos Sovietu Rusijos Sąjungon. Jei tai tiesa, tai tai tada visos trys respublikos netenka nepriklausomybės, jos pasiduoda rusu globai ir itakai. Istodamosi i Sovietu Rusijos Sąjungos dalimj. Ar tai gerai padaryta ar ne, tai ne mūsų reikalas atskirti. Mes tik pažymime faktą, o taip pat ir tuos kelius kuriais buvo eina ma i nepriklausomą gyvenimą

Ir taip neseniai išaušusi laisvojo tautu apsisprendimo pavasari, vėl turi slėgti pakeisti žiauri tautu spsispaudė ir pavergimo žjema. Mažosjoms tautoms rodos, vėl turi ateiti užtemdyti svetimuju laiką, laikai be džiugaus noro dirbti savo tautos ir žmonijos labui.

Lietuva švesdama antrąjį dvidešim meį savo nepriklausomo gyvenimo, jau pradėta draskyti Prisjmename Lenkijos smurtą Vokietijos reikalavimus dėl Klaipėdos. O šjomis dienomis jau beviltiskai Lietuva atsiduo da vėl slavų rasės valiai, tarytum nebepajėgdama pati viena savarankiskai gyventi.

ARGENTINA GINKLUOJASI

Argentinoms vyriausybė sudijuoja ginklavimosi planą ir žada prašyti kongreso paskirti 1 milijoną pezu apsiginklavimo reikalams.

Mazujų Tautu Likimas.

Pasulyje vyksta neperstojama tautu kova. Si kova sudaro visą istorijos turini. Didesnes tautos stengiasi nukariuoti mažesnes, silpnesnes jas pavergti isnaudoti. Nuo pat žmonijos civilizacijos pradžios ligi dabar ši kova be perstojo vyksta, tik kovos būdai ir priemonės pasikeičia. Pasikeičia ta prasme, kad ši kova yra žiauresnė.

Lietuvju tauta buvusi kadais stipri ir gajinga, bekariaudama, nusilpnėjo ir neteko savarankiskumo. Ilgus metus buvo pavergta. Lietuvjai gerai yra patyre ir žino, ką reiskia priešpau da ir svetimjems vergauti.

Didysis Europos karas taip i nusilpnino visą Europą, tiek nukamavo žmonija kad, pasibaigus karui, jau niekas nemanė, kad pasaulis prie tokjos beprotybės prieis, kaip buvo prieje 1914 metais. Juk tai iš tikruju — karas tai tokja beprotybė, kurios negalima jokiu būdu pateisinti. Na, ir po šiu beprotybiu, gimė naujos idėjos ir nauji būdai valstybiu nesuspriatimams likviduoti. Gimė Tautu Sąjunga, prasidėjo valstybiu nuoirdus bendradarbiavimas.

Visos valstybės pripažino tautu apsisprendimo teise. Ilgus metus vergtoms ir niekiutoms tautoms pripažinta teisė savarankiskai tvarkytis ir kurtis. Ir kūrėsi valstybės ir tvarkėsi nepriklausomai. Išaušo po didžiojo karo laisvo tautu apsisprendimo pavasaris ir Lietuvai. Lietuva džiugėsi, kad galėsianti sukurti laisvą Lietuvą, laisvos tautos šviesesnė ateiti. Ir, is nieko, iš sutreptos Lietuvos prasidėjo kūrybos darbas, gražus darbas. Jis vystėsi, augo Lietuva ilgai vergta ir terjeta rusu, vėl iškilo i pasaulio arena kaip nepriklausoma pilnatėisė valstybė. Lietuva, kurios ir vardo nebuvo girdėti, tapo lygiateisė valstybė su kitomis, jau gan senomis valstybėmis. Po keljolkos metu atrodė, kad mes visi jau pamiršome ta zoologiską stipresniu tautu vergimą silpnesnes tautas. Atrodė, kad gražus savoje valstybėje darbas isdildys tas visas skriaudas ir paniekimimus kuriuos teko patirti per ilgus metus.

Tačiau, žiauri praicitis, tarytum, vėl keliasi ir pradeda grasyti. Kijo vėl žiaurus Europoje karas kuris dar nežinia akdą baigsis. Mažų tautu vergimas vėl prasidėjo. Lietuva, būdama tokioje geografinėje padėtyje, vėl baimingai žvalgois ir maty pavojus netekti to aks buvo taip brangiai iškovota, per eile nepriklausomo gyvenimo sukurtą. Didesnės tautos ir rasės vėl pradėjo naikinti ir ryti mažesnes tautas.

Ir taip neseniai išaušusi laisvojo tautu apsisprendimo pavasari, vėl turi slėgti pakeisti žiauri tautu spsispaudė ir pavergimo žjema. Mažosjoms tautoms rodos, vėl turi ateiti užtemdyti svetimuju laiką, laikai be džiugaus noro dirbti savo tautos ir žmonijos labui.

Lietuva švesdama antrąjį dvidešim meį savo nepriklausomo gyvenimo, jau pradėta draskyti Prisjmename Lenkijos smurtą Vokietijos reikalavimus dėl Klaipėdos. O šjomis dienomis jau beviltiskai Lietuva atsiduo da vėl slavų rasės valiai, tarytum nebepajėgdama pati viena savarankiskai gyventi.

Telegramu agenturos ši savaitė paskelebi, kad Lietuva ir kitos mažosios Pabaltijo valstybės pereina didžiosios Rusijos globai ir tvarkai.

Valstybė gali savo santvarką turėti tokią, kokjos nori gyvenotojai. Visur turi pasireiksti laisva tautos valia. Gali būti faizmas, demokralija, bolševizmas. Bet valstybė, kuri nebepajėgia tvarkytis, reiskia, kad jos jėgos išseke. Tam turi būti priežasciu. O tos priežastys, kaip jau žinoma, buvo tos, kad Lietuvju tauta nors ir iškovojo sau laisve, bet buvo pavergta vienos mažos dajelės žmoniu, kurie 14 metu tvarkė kraštą ne pagal tautos reikalavimus, ne pagal tautos valia, bet pagal siaura partijui režimą. Bet apie tai pakalbėsime kitą kartą. Dabar konstatuojame faktą, akd Lietuva jau nėra laisva ir nepriklausoma valstybė, kad Lietuva yra dajis didžiosios Rusijos. Tas, žinoma, kiekvienam lietuvju kariavusiam už laisvą ir nepriklausomą gyvenimą sudaro tam tikro susijmystymo: Kodėl tas ivyko?

Hitlerio Pasakyta Kalba.

Percitą penktadieni Vokietijos kancleris Hitleris susisaukė reichstago atstovus ir pasakė kalbą. Savoje kalboje Hitleris isdėsi tas priežastis kurios pivedė Vokietija prie karo. Jis tvirtina, kad šio karo akijinin kai esą anglai ir prancūzai, kurie drąsino Lenkiją neduoti vokiečiams Dancigo ir tuo pradžio dē Lenkijos valstybe. Be to, esą, pirmieji anglai su prancūzais paskelebi vokiečiams karą. Taigi, Vokietijai reikėjo kariauti su anglais ir prancūzais nes jie pirmieji iėjo karan prieš Vokietija. Toliau Pasak Hitlerio, anglai su prancūzais rengėsi susiprinti savo karo bazes Skandinavijos valstybėse ir is tenai puli vokiečius. Hitlerio apdairi politika iš plaņu permatė ir pasiskubino užkirsti kelia savo priesams. To kiu būdu okupuoti liko Skandinavijos kraštai tik dėka angliu ir prancūzu.

Kalbėdamas apie vykstantį karą, Hitleris pareiskė, kad šiame konflikte kur tiek daug asaru motinos isėjo ir dar tebe lieja jo, Hitlerio, sąžinė yra rami, nes prie viso to pivedusi angliu ir prancūzu politika. Prancūzija sužugdyta, belieka tesiti karą tik su anglais. Bet Hitleris nemato reikalo toliau kariauti ir apeliuoja i anglius, kad priimtu jo siulomą taiką. Jis sako, kad angliu politikai, kurie isprovokavo karą ir kurie stovi už karą, nuo karo nenukentės, jie pavojui atėjus, išbėgios i Kanadą, tik jam, Hitleriui, gaila žmonių, kurie turi vykdyti akiu angliu plukratu užgaidas. Dėl to jisai siulo taiką, kurios sąlygos panašios prancūzams duotas sąlygos. Hitleris reikalauja, kad Anglijos vyriausybė sudarytu angliu fasistų vadas Mosley, kad anglai nusiginkluotu ir pripažintu Hitlerio valdyną užimtuose kraštuose Europoj žinoma, taip pat ir kolonijais. Jei to anglai nepripažins ir neprims taikos sąlygu, Anglija susilauks skaudžiu dienu. Hitleris pareiskė, jei anglai atsakys neigiamai, tai angliu imperija žugusi puolimas ant

anglijos prasidėsias pragarika ugnimj.

Anglijos vyriausybė, kol kas oficialiai nieko neatsakė Hitleriui, bet tenai viešpatauju nuomonė, kad anglai Hitlerio pasilytos taikos visai ir nesvarstys. Vadinas — sausai ją atmes.

Tokiu būdu laukiama labai dideliu mušiu ir sprendžiamos kovos momento. Kas laimės, sunku pasakyti. Hitleris sako, kad jisai dabar daug stipresnis, negu prieš tai, kada kariaut pradėjo. O anglai sako taip pat. Žodžiu, tik pats karo veiksmas nulems vieno bei kito likimą.

Pan Amerikos Konferencija

Liepos 21 dieną prasidėjo Kubos sostinėje Havanoje Pan Amerikos konferencija. I šia konferencija suvažiavo visu Amerikos valstybiu atstovai, viso 21 valstybės, kurie svarstys gari svarbius panamerikozimo klausimus ir šias problemas kurios ryšą Amerikos žemyno valstybes su senuoju pasauliu — Europa.

Panamerikanizmo idėja gimus lygiagrečiai su Europos Tautu Sąjunga, kuri buvo sukurta tuojaus po didžiojo karo. Amerikos valstybės nori kaikurijs ir priklausė bei priklausio Europos valstybiu kurtoje Tautu Sąjungoje, bet va tiek randasi daug nesuderinamu klausimu, kuriuos tegali išspręsti patys Amerikos valstybiu atstovai. Antra Amerikos valstybės yra pacifistinės, yra priešingos karams ir trokšta tvarkytis ramiai. Tuo tarpu Europoje eina tautu ir valstybiu rungtyniavimas, kuris kečia žiaurijs karus, žmonių žudynes, plėšimą ir tautu apsisprendimo teises suniekina. Amerikos valstybės i tokiu Europos politiku pažjuras nepatankiai, jos mato, kad geriausia yra sukurti antrą Tautu Sąjungą, kurioje daug lengviau galėu susitarti vieno žemyno atstovai — tai Amerikos Tautu sąjunga. Iš to ir gimė panamerikanizmas, Amerikos valstybiu glaudus bendradarbiavimas, visos šios konferencijos, kurios atliekamos gan dažnai ir kuriose svarstoma gan aktualios ir svarbios Amerikos tautu gyvenimo problemos.

Europoj vyksta gan žiaurus akiras, kur viena valstybė stengiasi pradžudyti kitą, kur viena tauta ištrokusiu praryti silpnesnė už save tautą ir jai užkrauti savo jungą. Šian konfliktai nors ir netiesioginiai stengiamasi itraukti ir Naujojo pasaulio tautos. Taigi, negali būti indiferentiška šjame Europos sumišime ir Ameriku Taigi ir turime šiandieną Pan Amerikos valstybiu konferencija, kurioje šio žemyno valstybės pasisukys, kaip jos žiauri Europa ir tas bajsias rungtynes. Dar iki šiolei konferencija nieko nėra nuveikusi ir nėra tarusi savo žodžiu, nes ji tik la prasidėjo. Bet reikia manyti, kad ji tars savo gan svaru žodį, kad ji priims rimtu nutarimu ir Europos klausime. Pagrindinis konferencijos tikslas — tarpusavynis bendradarbiavimas. Tačiau nesveikimas jai bus ir Europos klausimas, kuriuo irgi turės pasisakyti.

SKAITYKITE IR PLATINKITE „AIDA“.

Kas Girdėti Naujoje Lietuvoje

Po perversmo Lietuvoje visi čia gyvenantieji lietuviai labai buvo susidomėję tais įvykiais, kurie vyko mūsų gimtinėje krašte. Dėl to, mes šias žinias stengėmės perduoti greitai ir tiksliai, kokios buvo gaunamos iš Lietuvos. Šis skyrius nepavadintame mūsų „Naujosios Lietuvos“ gyvenimu. Tačiau, kaip iš visko matosi, akd jau su Lietuva baigiama, nes ji, būdama inkorporuota prie Rusijos, vadinsis bendru Sovietų Rusijos Socialistiniu respubliku sąjungos vardu. Šiuo sykiu pranešame, jau gal būt, paskutines žinias iš nepriklausomos naujosios Lietuvos gyvenimo.

Redakcija.

NAUJOJO SEIMO PIRMOJI SESIJA.

Liepos 21 dieną 12 valandą Kauno Valstybės teatro rūmuose vyko pirmoji naujai išrinkto seimo sesija. Į posėdį aparti atsotv, rinkosi taip pat ir svečiai svetimai valstybių atstovai, žurnalistai ir aukšti valdininkai. Seimo sesijoje dalyvavo ir Sovietų Rusijos atstovai. Seimą atidarė Justas Paleckas, kuris pasakė atidarymo kalbą. Jisai kalbėjo išsiai valandą, aiškindamas lietuvius tautos kovas už nepriklausomybę, nepriklausomo gyvenimo valdymą ir naujus įvykius, naujos valdžios pertvarkymus. Pabrėžė reikalingumą Lietuvos konstitucijos, panašios Sovietų Rusijai.

Vidaus reikalų ministeris Gedvilas perskaitė raštą, kuriuo skelbiama Lietuva Socialistinė Sovietų Respublika, kurios valdžia pereina į darbininkų ir ūkininkų sovietus. Šitas vidaus reikalų ministerio pareiškimas patvirtintas seimo vienbalsiai.

Po to perskaitė raštą teisingumo ministeris Pakarklis naujos konstitucijos reikalą, kurios tekstas panašus Sovietų Rusijos konstitucijai. Be to, perskaityta deklaracija, kad Lietuva kreiptusi į Sovietų Rusiją prašydama prijungti ją

prie savo respubliku sąjungos. Visi šie pareiškimai buvo patvirtinti seimo vienbalsiai. Su glaudum, pirmos seimo sesijos nutarimus, tokie: 1) Priimti naują konstituciją; 2) Kooperavimasis su Sovietais; 3) Žemės ūkio problemos išsprindimas ir 4) Žemiu, banku, dideliu imoniu ir fabriku suvalstybinimas.

Išsprendus ir priėmus šiuos klausimus Paleckio vyriausybės tuojaus atsistatydino. Tačiau, seimas patiko seną vyriausybę ir toliau eiti savo pareigas iki bus atlikti svarbesni darbai, bus priimta nauja konstitucija. Taigi, vyriausybė, kuri buvo laikina, pasiliko ir toliau savo pareigose.

DIDELĖS DEMONSTRACIJOS KAUNE.

Liepos 22 dieną Kaune įvyko labai didelės demonstracijos kuriuose dalyvavo apie 100.000 žmonių. Demonstracijose kalbėjo daugybė kalbėtojų, kuriu tarpe ir iš karliomenės Kariai reikalavo pašalinti kai kuriuos karininkus ir apvilyti karliomene nuo senojo raudono. Kalbėjo taip pat ir generalas Zeninas Zemaitis, liaudies armijos vadovs, kuris pareiškė, kad Lietuvoje jau seniai, ypač karikiu tarpe, seniai plaka socialistinės santvarkos žirnis, kad Lietuvos sūnus jau seniai nesiojo paslėptu raudonąją vėliava ir laukė išušančią valandą.

LAIVUOJE, LIETUVOJE IR ESTIJOJE VISUR VIENODOS REFORMOS IR VIENODI NUTARIMAI

Visuose trijose Pabaltijos valstybėse vykdomos vienodos reformos ir vienodi nutarimai. Kas nutarta Lietuvos seimo, tas pats nutarta ir Latvijos ir Estijos. Taip kad visuose trijose valstybėse paskelbtos socialistinės sovietu respublikos, nutarta prisijungti prie Rusijos, suvalstybinėti turtus ir p.n. Vokiečių agentūra „D.N.B.“ skelbia, kad Latvijos vyriausybė nutarė daryti reformas žemės srityje taip: visas že-

mes suvalstybinėti, paversti valstybės nuosavybe ir paskui išdalinti gyventojams po 30 hektaru kiekvienam. Kas šia žeme dirbs, tas ir laikys, tik turės atiduoti daji savo derliau gyvuliu ir kitonišku ūkio produktų valstybei. O kas žemės linkamai neapdirbs, kaip to reikalauja valstybės programa, iš to žemė bus atimta.

Estijos vyriausybė paskelbė, kad visi užsieniu išduoti pasai Estijos piliėiams po 29 birželio 1940 metu laikomi bever-

žniais. Vadinas, kas turi užsienio pasą išduota po 29 birželio, to pasas neturi jokios vertės. Prisijungus Pabaltijos valstybėms prie Sovietu Rusijos, pasai bus išduodami dviejose kalbose.

PABALTIJOS KRASTU IVYKIŲ ATGARSIAI UZSIENYJE

Kaip žūrį užsienis i Pabaltijos kraštu įvykius? Tas, žinoma labai idomu, bet užsienis tyli ir nieko nesako. Brazilijos spau-

da paduoda tik tas pačias telegramas, kurias mes perspausli name. Tačiau, vienas svarbus dalykas yra tas, kad gautoji iš Lietuvos korespondencija yra cenzuruojama. Įvykiai Pabaltijos kraštuose Londone sutiktos be jokio nusistebėjimo. Havas sako, kad Londonas jau tikėjosi tenai panašiu įvykiu, kaip tik buvo nuverstos vyriausybės ir pradėta organizuoti liaudies valdžios. Tie įvykiai kaip mano Londonas, daromi prieš Vokietiją.

Jei Naftos Nebūtu...

Siandien visos laikraščių skiltys pripildytos apie karą ir kovą dėl naftos. Be naftos dabartinis karas yra tiesiog neįmanomas. Nafta visu kariaujančiuoju savi svarbiausias žodis, nes mažai nafta, kas arkliu pašaras. Ne vienas mėgsta pasakyti, kad nafta tai moderniško gyvenimo kraujas. Gali kiekvienas išsivaiduoti, kaip gyvenimas apsiverstu jei tik nebūtų naftos. Turėtu sieti visi traktoriai, įvairūs varykčiai, o taip pat fabriku mašinos kurios ap rūpina visus gyventojus reikia lingiausiomis prekėmis bei dalykais. Taigi čia ir noru keleta minčių paliekti apie naftą.

Naftos pavadinimas pareina nuo indėnu žodžio „nafta“ tai reiškia sunktis. Nafta jau žinoma senovės egiptiečiai, kurie ją vartodavo įvairioms balzamuoti ir gydymo reikajams. Taip pat ir senovės graikai bei romėnai savo sastuose mišė naftą kaip kūrą. Arabu istorikas Istarėchi, gyvenęs 8 amž. po Kristaus gimimo, raso, kad Baku apylinkiu gyventojai, netu rėdami kuro, degindavo naftą permirkusią žeme.

Kaip matyti, jau senovės gyventojai žinojo apie tą iš žemės atsirandanti skysti, bet praktiskame gyvenime mažai juo naudojosi, nes neurėjo kur pritaikyti. Naftos amžius prasidėjo tik išradus vidaus degimo varyklius.

Nafta yra dvokiantis skystis; pasitaiko geltonos, juodai rudos ir net visiškai juodos spalvos. Tose vietose kur ji randama negiliai, ji sunkiai net i žemės paviršiu. Kitur tenka ieškoti jos giliau. Nafta ran-

dama Amerikoje, Europoje, Azijoje ir Afrikoje. Europoje randama nafta visuose vakaru kraštuose. Randama Vokietijoje, buv. Lenkijoje, Prancuzijoje Rumunijoje ir Rusijoje. Ar timsuose rytuose kaip Irane, Persijoje ir kt. Pas mus naftos nėra.

Naftos kilmė mokslininkai aiškina dvejopai. Vieni sako, kad nafta yra susidarusi iš įvairiu metalu bei kitu medžiagu, kurios tam tikru karščiui itakoje po žeme sutirpo, susimaišė su įvairiomis priemaisomis ir pasidarė dabartinė nafta. Antras aiškinimas yra priešingas pirmajam. Čia irodinėjama, kad per ilgus metus ismirė daug esantiu vienoje vietoje, kaip pav. upėje, gyvū; ta upė laikui bėgant išdžuvo, tie visi gyviai pasiliko dugne kuriu liekanos po žemėmis susijungė su kitančiais iš žemės gilumose vandens garais ir esant didėjant karščiui pavirto i dabartinę naftą. Mokslininkas Engleris padarė bandymą. Jis paėmė įvairiu sraigiu, paskui kitu gyviu riebalu sumaišė juos ir prie 400 laipsniu karšči per valę per tam tikrą aparatą. Iš davoje jis gavo visiškai panašią masę kaip ir naftą.

Seniau nafta sėmdavo tiesiog iš skastu duobiu i kurias ji prisunkdavo. Bet pareikalavimui didėjant toks primityvus naftos gavimas pasidarė nebe tinkamas. 1859 m. surastas būdas gauti naftą grežiant skyles. Pro išgrežtas skyles nafta veržiasi kaip iš fontano, nes esantios žemėje dujos verčia naftą kilti aukštyn. Tam tiks-

lui statomi bokštai, o aplink kasami šuliniai, i kuriuos išsiveržusi nafta ir suteka.

Toliau prasideda jau pats naftos apdirbimas. Naftos apdirbimas vyksta gana sudėtingai dėl to, kad reikia atskirti visus iš to skystio gaunamus produktus.

Apdirbta nafta ilgais vamzdziais, kurie kartais siekia net po kelius simtus kilometru leidžiama i artimiausiu pajuri ar upe, tiesiog i laivus — tankus. Tie laivai yra labai dideli ir gali paimti gana didelius kiekius naftos. Taip nafta ir keliauja laivais i visus kraštus kur jos nėra.

Išvarytos naftos gaunami sekantieji produktai: degamieji — naftos eteris, lengvasis benzinai, sunkusis benzinai; sviečiamieji — žibaijas, gaminis aliejus, lengvasis solaro aliejus; tepalai — vazelinu aliejus, špuliu aliejus, mašinu aliejus, cilindriu aliejus, mazutas (vagonu aliejus) ir kietieji — vazalinai, iš kurio gaminami įvairūs kremai ir asfaltas, kuris variojamas gatvėms gristi ir šiaip statybai.

Dabartinu metu naftos kiekis jau mažėja. Vis mažiau at randama to brangaus skystio žemėje. Dažnai didžiausios paslangos surasti naftos nuosėdais, Paskutiniu metu grežimu kiekis yra smarkiai padidėjęs, bet 50% visu tu darbu nuėjo niekais, nes naftos nerasta.

Per paskutinius 30 metu naftos apdirbta visame pasaulyje apie 6 milijardus tonu. Taigi kaip matome, iš žemės gauna (Nukejta i 4 pusl.)

Petras Cvirka.

TEVAS.

(Tąsa)

— Ka jau, šitai, ana, va, kaip nors, gal pavasari piemeniu kur vyresni nusamdys ar ką, ramindavo dėdė.

— Turlingi bėdavoja, kad ju miršta, neišgyvena, o kad mano nors viena žemė atimtu, no rs vienu našta sumazėtu, — sielvartodavo motina.

Kai tik ilgiau ji neišdavo skalbi, nesjoti miestelėnams vandens, — darydavosi pikta, ir nė vienas musu neišvengdavo jos rūstybės. Jei išdrisdavo kuris suraukti, paragaves miltais blėstos pliužės, — ja viena beveik ir maitinomės, — arba ikyriau pareikalauti ko nors skanesnio, motina užsideddavo, ir nepajausdamo, kaj mūsų ausys sutraškėdavo jos ranku žnyplėse.

— Turit po nosimi ir eskitel! Išgrūsi ubagais, tai tai žino site! — grasindavo.

Bet po šitokiu audru, išblaškčius mus pasienias, ji tuojau pat pasijėsdavo. Surankiojus visus, nušuoštėjusi asaras, nuvaliusi nosis, — vėl būdavo gėva. Glostydama mane, paprasiai ji sakydavo.

— Vargė tu mano... Reikėjo tau atsirasti. Negana buvo tu ekturiu burnu!

Kartais tokjom atlydžio valandomis ji sodindavo mane kaip jauniausią, ant kelio, apgniauždavo mano rankas savo rankomis, pakisdavo mano galvą po savo smakru ir supdamos imdavo dajuoti. Dainuodavo ji su ypatingu liūdesiu balse, plačiai atidariusi akis. Jos veidas pasijėsdavo darydamosi, ir kažkokia nepažistama, ir tada jos bijodavau.

Saldiams prasidėjus motina vėl kasrūt dingdavo iš namu. Grūdavo vėjai. Saulei nusileidus, mes užsiklesdavome duris ir, prisilėjeje vienas prie ki-

to, stengdamiesi nesidairyti i tamsa, kur dažnai pasirodydavo siurpjos būtybės, imdavome iaukti. Visai sutemus praedavo lazda is iena baksnodamas aklas elgeta. Jis viruomet lazda baksnodavo ir mosuodavo ja prieš save, patvorijais ieskodamas kejo. Paskum, daug vėliau, saukdamas po langais „ka karieku“, nudundėdavo girtas račius. Nesulauke motinos, sušniure, ikibe vienas i kita, užmigdavome. Tik kaj išgąsdintas sapnu vidurnaktėjais pabusdavau, ja matydavau pašitenkuse prie balanos: lopančia mūsų skarniajus.

Jei tik motina kokią dieną pasilikdavo namie, tuojau atsirasdavo dėdė Motiejus. Įėjamas apledėjusiais ūkais, trindamas susajusias rankas, sakydavo:

— Kas čia bus, kas čia bus? Išstips paukštėjai ir žvėrys! Jis nešiojo tėvo kalinius, kepure ir sekmdieniais skolinėdavo jo paliktą skustuvą, kurio dėdei nepavyko išvijoti iš motinos, nusprendusios, kad tai turi palikti vienam iš sūnu.

Pauostes iš geltonos dėžutės ta-

bako ir išsičaudėjes, senis visomet mokėjo ką nors tokio papasakoti, kuo motina stebėdavosi.

Tik nuo kurjo laiko dėdė su motina pradėjo vesti kažkokius staptus, nesuprantamus pokalbius. Nepajusant didžiausio mano smalsumo, sunku buvo ispetti, apie ką jie kužlasi. Dėdeji sjenksti perlengus, štai, motina, ko anksčiau nebūdavo, tuo jau sodina ji šitesnėje vietoje, duoda išgramdyt pusryčiu ar vakarienės likučius ir, pritūpusi greta, visa sužurni i Motieju klausia:

— Na, kaip? — Tai, šitai, va, vis spirias, biaurybė! — atsako dėdė. — Bijo tu tavo pipiru. Sako, dabar nieko, o po kjeik laiko jie man bus kartus.

— O taip jam viskas būt gerai? — pasiteirauja motina, dar arčiau prisilinkdama prie dėdės.

— Na, taip, ana, jis nieko. Taip tai visomis keturiomis... Viskas būt gerai.

— Tai ką daugiau sakė? — vis klausinėja motina.

— Ką jis daugiau sakys! šią nedėją jo nebus. Mat prie to matoro kur kuja, — mekaniuku jis.

— Mekaniku? — lyg nustemba motina.

— Na, va, dabar, nežnoja?!! Seniai mekaniuku. Vyrs turi gal val!

— Tai nei šiaip nei taip nepasakė?

— Po nedėjos duosis matyt Pas Sjomke išgersim buteli, ir ant tikruju: ne tai — ne, o je, tai — je...

Išeinant dėdei motina ji išlydėdavo glostydama ranką ir majdauddavo:

— Aš tau kažką, Motiejau. Kaip nors, jau kaip nors prikalbėk... Juk ne del save as.. ne griekas man rūpi, tik tos penktos burnos...

Tokios pakužu kalbos, slaptažodžavimas, numykimas ir mums, matems, nesuprantami riesti dėdės išvedžiojimai vis dažnėjo. Po keliu djeņu jis vėl atkrypavo išles, raudonas, beriškaį, ant pakausio, užsivertes kepure.

(B. d.)

Kaip veikia kurciu-nebyliu Institutas Kaune.

Pirmąjį kurciu-nebylių institutą Kaune įsteigė Zmogaus globos draugija. Kitais metais buvo įsteigtas antras institutas Kurciu-nebylių globos draugijos, kuriai buvo perduota prof. Radzvičkio palikis 10,000 litų. Dabar abu institutai suvalsty binti.

Tai ir buvo pradžia dabar egzistuojančių net dviejų Kurciu-nebylių mokyklų ir berniukų institutų, kuriuose dabar mokošai jau apie 70 mokyklinio amžiaus vaikai. Institutai turi bendrabučius, virtuves ir valgyklas. Auklėtiniai prižiūrimi kultūringai.

Per trumpą laiką pedagogai jau suėjo ineši į šiuolaikinę gujų būklę daug kultūrinės sėkmes. Kad jie buvo to reikalingi negimėjusiai tvirtina faktas, kuris metasi į akis žvilgtelėjus į jų uolumą besimokant, į jų elgesį ir į bendrą jų, pada ryta pažangą. Kas žino, gal ateityje šitas negausus, gestais ir mimika kalbantįs jaunųjų ratelis, duos tautai žmogų, kuris

savo amatu ar kuryba gražiau prabiš už eilini atviru lūpu individa.

Deja, kalbant apie turimus rezultatus, nepamirštami ir trūkumai. Apžūrėjus institutų patalpas, skverbiasi ir akis tu patalpu visiškai netinkamumas mūnėtom istaigom. Pamokų klasės ir bendrabučiai tarpstai net keturiuose namukuose, višai nei nepritaikytuose reikiama paskirtai. Nors čia praeinama pradžios mokslo kursas, bet pati istaigos konstrukcija žymiai skiriasi nuo pradžios mokyklų. Čia mokiniai ne tik kultūrinami, bet ir išlaikomi. To dėl čia reikalinga ne vien tik klasėms kambariai, bet ir bendrabučiai, ir virtuvė, ir skalbyklai bei dūšbuveims patalpa.

Zinome, kad nebyliai yra palankūs amatu mokslui. Likimas atėmęs jų klausą ir žodį, paliko dar atviras akis, laisvas sveikas rankas. O tas ratelis kaip tik ir reikia pratinti prie darbo, prie amatu.

Kriminalinė policija, padarius kvotą byla perdavė Kauno IV apylinkės tardytojui.

Kaip Arbusauskienė nuzudė savo vyrą.

Biručės kajmė, Garliavos valstijoje, netoli nuo Kauno, gyvena Arbusauskai.

Arbusauskas tarnavo „Maisto“ fabriko kontoroje, o žmona Adelė šeimjininkavo. Be to, su jais kartu gyveno Arbusausko motina.

Arbusauskienė kuri laiką gyvenusi užsienyje, moka angliskai ir vokiskai, be to, baigusi stenografijos kursus. Ji skusdavusi, kad Lietuvoje esą nuobodu, ji norinti išvykti į užsienį. Buvo kalbu, kad ir draugas atsirandęs su ja užsienį važiuoti.

Gal įkalbės ir dėl to, gal dėl kitu priežastiu, bet Arbusausku namuose taikos nebuvo, nors abu Arbusauskai atrodė lėti ir ramūs žmonės. Ir, štai, Arbusauskas dingsta. Tarnyboje jo pasigendama, kajmynai neatkreipia dėmesį. Arbusauskai turėjo dvi dukreles — vieną 3 metu, antrą vienerių metų amžiaus. Didesniąją dukrelę Arbusauskienė išgubenusi pas savo tėvus į Sedą, o švė taip pat buvo parašyta išvykti.

Nuzudžius savo vyrą, Arbusauskienė ir pati nuvažiavo pas savo tėvą į Sedą.

Tėvas ją paklauses „ar vyrą nuzudei, kad pas mane atvažiavai?“ Arbusauskienė nuo to klausimo sumišus, netekus pusiausvyros, pradėjus nervuoti ir pasisakė tėvui, kad vyrą iš tikrųjų nuzudžius.

Tėvo patariama ji sugrįžti Kaunan ir atėjo į kriminalinė policiją savo nusikaltimo pranešti.

Ji smulkiai papasakojo ir nuzudymo aplinkybes. Lavonas buvo kirvju sukauptas ir rastas rusyje po grindimis, po nuote laiko.

Nuzudžius vyrą Arbusauskie žudymo išbuves jau apie savaime pradėjo pardavinėti vyro drabužius ir kt. daiktus „handeliams“. Išpardavinėjus daiktai surasti.

Arbusauskienė aiskinos, akd vyras nakti norėjęs ją užmušti ir buves pasijėmęs kirvi. Ji iš išgąstio apalpus, o kai atsipeikėjus, pamačius, kad vyras dukteriai mušęs. Tada ji griebus tą patį kirvi.

Kriminalinė policija, padarius kvotą byla perdavė Kauno IV apylinkės tardytojui.

Milijonai žmonių pasmerkti bado mirčiai.

Toki likimą Europos gyventojams pranašėja Harvardo universiteto profesorius H. T. Levis. Jis sako, kad Europos skurdas skaudžiai atsilypsis ir Amerikai.

Milijonai nekaltų žmonių jau šiandien yra pasmerkti bado mirčiai, jis sako, ir jie turės žūti jau už metų laiko, nors karas ir rytoj pasibaigtų.

Prof. Levis yra žymios gyvenimo reikmenų produkcijos ir paskirstymo autoritetas.

Nežinint kuri pusė karą laimės, badas bus neišvengiamas jis sako, nes milijonai stipriau šiu darbininku dabar yra atitraukti nuo lauko darbo. Tie milijonai šį pavasarį nieko nesėjo ir nieko nepiaus. Žiemai

atėjus prasidės badas, o su bado ranka-rankon eina ligos ir epidemijos, nes nusilpus žmoni organizmas nebetenka atsparumo ligoms.

„Kad ir rytoj karas pasibaigtų“, jis sako, „milijonai turės mirti bado. Vienoj tik Lenkijoje šiais metais iš bado mirs 1,000,000 gyventojų. Mirties liudyme galės būti parašyta, kad mirties priežastis buvo plaučių uždegimas ar kitokia liga, bet tikroji priežastis bus stoka maisto.“

„Daleiskime, kad šalis turi šokią tokią maisto atsargą. Karaujančioj šaly jis turi būti pasirstytas pagal geriausią valdžios nuožūrą. Kaip jau visi gerai žinom, armija stovi pirmoj vietoj. Ji pirmutinė ir valgyt gauna. Kai kareiviai pavalgė tada žiūrjma karo pramonės darbininku, kurie gamina armijai ginklus ir kitus jai reikalingus daiktus. Paprastai jai brikui darbininkai pajiekami paskūčiausioj vietoj.“

„Mano apskaičiavimau, Europa dabar turi po ginklu 10,000,000 kareivju. Kiekvienam ginkluotam kareivjuui turi būti du vyrai jo užugary kad galėtų jį karo lauke palaikyti ir viskuo aprūpinti. Taijgi Europoj yra 30,000,000 žmonių, kurie valgo pirmutinai. Kas nuo jų lieka, tai gauna civiliai gyventojai. Gi okupuotuose kraštuose, kaip Lenkijoje, iš visu eiviliu pirmutinai gaus valgyt vokiečiai. Vargiai kas tenai atsimins apie karo belaisvius ir atbėgėjus.“

Okupuota šiandien ne vieną Lenkija. Okupuota yra Cekoslovakija, Olandija, Belgija, Norvegija ir didėles Francuzijos dalis. Todėl bado busi visur. Bet blogiausia busi Lenkijoje kur jau ir dabar tukstančiai žmonių neturi ko valgyt.

Kanuočės ir bombos žudo žmones mušiuose, bet dabar žudys juos ir karas pasibaigus, ir jis paims daugiau aukų, negu bombos ir kanuočės, sako prof. Levis.

Amerika turi didele kviečių atsargą, bet ji yra tik lašas pa lyginus su alkamųjų milijonais.

MIRE SIMTAMETIS SENELIS

Zemaičių Kalvarija. Gegužės 5 d. mirė seniausias apylinkės gyventojas Kazimieras Viešnjauskis, sulaukęs 97 metų amžiaus. Vėlionis buvo tar naves prie trijų valdžiu senjūnu—rusu, vokiečiu ir lietuviu. Jo tarnyba labiausiai almintina prie vokiečių, nes Kalvarijoje viešpatavo pagarsėjęs engėjas Klara, bet vėlionis taip sugebėdavo padėti ukjūninkams išsisukti iš įvairiausių lėdų, kad nei vieną karią vokiečių neprato, kad yra apgaunamas. Be to, vėlionis daug yra prisidėjęs prie lietuviybės išauky mo: 1905 metais pas jį slapasė si Adomas Mjka ir daug kitu „ciečikų“ rasdavo jas jį prieglobstį. Nors vėlionis buvo daug nusilpęs, bet amželi baigė vargingai, vaikų neapkenčiamas. Teisingiems žmonėms pa garba visur vienoda.

(Atkelta iš 3 pusl.)

ma nemažai naftos, bet vis dėlto metinė iškasimo norma, kuri bus apie 200 milijonų tonu, nepatenkina visu reikiamu. Paskūniniu laiku visos valstybės griebiasi naftą gaminti dirbinju būdu. Tam reikalingi yra naudojami įvairios medžiagos, kaip anglis, derva, durpės ir t.t.

Ir ateityje, reikia manyti, bus priverstos visos valstybės dirbinju būdu gamintis benzina, nes jei tik nauju naftos šaltiniu nebeapsisėktu rasti, tai esantiųjų šaltinių būtu gana greiči išsemti ir tuomet turėtu sustoti visos modernios kas gyvenimas, turėtu liautis važinėje automobilių, traktoriu mašinos sustotu, o ju vėl turėtu užimti arklys.

J. Tupikas

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobroloja Tel. 2-6393.
S. PAULO
Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. A. Jazara Snege
(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral, 12. salės 4 ir 5,
(Kampus rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
(Nugarakaulio, smegenų, kraujo slapumo ir išmatų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS
JOSÉ LEVKOVICH
Rua Silva Pinto 264 (antiga 46) Bom Retiro. Atsilveigdamas į sunkų laiką nutarė sumašinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA
"BERNARDO"
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat ir su dažais.
Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar i fotografijų
Arthur Schamidt
Rua São Caetano 447 (senas, 108-111 S. Paulo) Telefono 4-5576

LIETUVIAI, DĖMESIO!
Kiekvienas pasistenkite pažinti
SIUVYKLA LIETUVA
KAIZO ŽEBRAUSKO
Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.
Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena
Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER
Gydytojas.
Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmu
Moteru Ligos. - eumatizmas ir Astma
Av. São João No. 578, 2º. aukštas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.
Ligonius priima nuo 1 ki 2 ir nuo 14 ligi 18, 30 val.

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikslus gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Ailurium skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydomos BE OPERACIJOS, įvairios moterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su inžekcijomis. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bilę kurią, valanda dieną, naktį.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Siekmedieniais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukstas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKOS SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas šikimūnigai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKOS SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 9 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-1451 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pirmoji Lietuviška Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOOCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SÃO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas, Duplikatus, Įvairiausių kartonus. Saskaitytas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skonį. Be to, galima gauti visokių rašomoju reikmenų: Laikams popierius ir krautuves. Lietuviai kreipkitės į savąją spaustuvę ir papelariją, nes lietuviams daromos didelės nuolaidos.

Darba paimama iš namu ir ji pristatoma užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir saizingas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams Rua da Conceição 79 A. Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) atidarė naują skyrių — antra siuvyklą, prie stoties Luz ten ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiutus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevicių, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmedieniais ir vakarais. Užsikite ir išsirinksite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniškiausių medžiagų

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamas, 52 V. Bella

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de 60\$000 Araujo suburbio Central do Savininkas. Cia de Agri. Brasil, parduodame geriausios Imigracão e Colonizacão. žemes daržams ir nedidelėms Pardavimu Kaštine: Rua ukiams. Zeme apaugusi mišku. José Bonifacio, 98 Tel. 2 7549 Yra pakankamai vandens. Že S. Paulo, Sekmadjaniais ir šje mėš kaina — tik 300—400 kiodieniais įstisa savaite galima kvadratinis metras. Geri keliai ir artji esančios stotys duoda galymibės užvesti Traukiniai į stoties Norte paukščių uki, verstis daržin- išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10 kyste, kito tokiu kulturu au 12,14; 14,30. ginimu ir įrengti poilsio namus

Sklępai nuo 10.000 metru Iregistruota nr. 45 iš 10 išsimokėjimui pradėdant nuo -12-38 trečioje apylinkje.

LIETUVIŲ
AIDAS
BRAZILIJOS
- JORNAL - LITUANO - ECHO -

XI Aso - metai São Paulo, Liepos - Julis 27 1940 Nr. 30

Kas naujo kolonijoje

B.L.O. CENTRO VAKARAS. Šiuo ir mokyklomis nesirūpinu. Vadinasi, kolonija apie mokyklas visai gali ir negalvoti; bandeirantininkai jomis susitvarkyti mokėsi, kaip ligi šiol mokėjo imti iš Lietuvos pinigų, juos tarp savęs dalintis ir sau reklamą daryti, kad jie prakajtuoja su mokyklomis ir jas išlaiko. Bet ar tie ponai pridėjo nors vieną sulūžusį reišą mokyklų reikalui, kad jie taip šįandien drąsiai ir aktyviai siskai kalba? Ne, jie to nepadarė. Dabar jie ir toliau spinau na kolonijai ir veidą ir gaušėškai tyčiojasi: tai ne kolonijos reikalas.

LIETUVOS IVYKIŲ ATGARŠIAI MUSU TARPE.

Lietuvos ivykiai sukėję didelį atgarsį ir mūsų kolonijoje kurie įvairiai aiškinami ir komentuojami. Ar šiaip ar taip daugelis reiskia tą nuomonę, kad Lietuvos vyrjausybė prašydama, kad Lietuva būtų in korporuota prie Sovietu Rusijos, pasielgė negerai. Aiškina ma tuo, kad Brazilija, neturėdama santykiu su Sov. Rusija, tuo pačiu nutraukia santykius ir su Lietuva ir tas esą atsiliepa neigiamai i užsienyje ypač Braziliijoje gyvenančius lietuvius. Mat Braziliijoje tada Lietuvos atstovas negalės būti nes Lietuvos, kaip savarankiškos valstybės, nebus. O Brazilijos lietuviai vis dėl to turi daugybę reikalų su Konsulatu Kiti, žinoma aiškina kitaip ir švadas daro kitoniškas. Žodžiu kur dabar neisi, su kuo nesusitiksi, visur tik girdėsi tarp lietuvju kalbas apie Lietuvą ir tas reformas vykstančias Lietuvoje. Tai labai natūralus dalykas. Juk kiekvienam lietuviui, ar jis vienaip ar kitaip galvoja, vis dėl to šitas klausimas kaip Lietuvos inkorporavimas prie svetimos valstybės, sukelia šokių ar kitokių minčių. Valstybės santvarka gali būti tokia, kokios nori jos gyventojai, tačiau būti savarankiškas kiekvienas trokšta.

KLAJŪNĖJIS.

TIKRINAMA KORESPONDENCIJA IS LIETUVOS

Šią savaitę gavome korespondencijos iš Lietuvos — laišku ir laikraščiu. Visa korespondencija ukrinta, laišškai atidaryti, nors paštas iš Lietuvos išsiųstas dar pradžio gegužės.

MUZIKA KONCERTAS

Liepos 28 d. Vila Zelinos lietuviu mokykloje ivyks muzikos mokinių koncertas. Koncerto pradžia 3 val. p. p.

NENORI IR KLAUSYTI

Aide buvo rašyta apie lietuviškas mokyklas, kad esą reiktu visai kolonijai jomis susirūpinti, kad jos neužsidarytu. I tą korespondenciją atsiliepė perėtos savaitės „Lietuvjis“, kuris visos Lietuvju S-gos Braziliijoje vardu sako Aido korespondentui: Mokyklų reikalas — ne Kolonijos reikalas ir priduria: kur kolonija buvo anksčiau ir mokyklomis nesirūpinu.

NAUJAS SVETIMSALIŲ DELEGACIJOS PATVARKYMAS ATSIIMTI KADERNETAS.

Siomis dienomis paskebtas naujas patvarkymas visiems svetimsaliams registracijos reikalui įsiimant svetimsaliu knygtute. Visi svetimsaliai, ypač tie, kurie dar negave yra knygtu ir laukia ju išėjimo, privalo pristatyti i Svetimsaliu Delegacija dar vieną liudijimą vadinama Attestado de Antecedentes Crimjais, kuris yra tolygtus Folha Corridai ir išimamas iš Gabinete de Investigaçoes. Be šio dokumento nebus išduota nei vienam svetimsaliui kadernetas. Taigi visi, turi pasirūpinti minėtais liudijimais, kuriuo liudijama, kad svetimsalis nėra padares jokio kuriu kadernetos dar neišėjo, kriminolinio nusikaltimo.

Rugpiučio 3 d. - sestadieni,
Luzo Brasileiro salėje, Rua da Graça 608, B. L. O. Centras
rengia viesą
VAKARA

Scenoje bus pastatyta dar pirmą kartą Braziliijoje grafi istorinė penkiu veiksmu tragedija

KESTUTIS.

Senovės lietuviu kovos. Jogailos intrigos prieš Kęstuti. Senovės lietuviu karia kryžiuočiai ir pagaliau Kęstučio mirtis kalėjime. Visa tai matysite šiame Veikale. Tad pirmutinė tokia proga, kurios neprivalo praieiti nei vienas. Pradžia 8 val. vak. Po vaidinimų šokiai iki 4 val. ryto.

Rengėjai.

ATEJO PASTAS IS LIETUVOS.

Šią savaitę atėjo paštas iš Lietuvos. Paštas senas, korespondencijos išsiustos gegužės pradžioje. Taigi, apie tenai vykstančias dideles permainas nieko nėra rašyta, nes dar tuo laiku niekas Lietuvoje nematė to, kas greitoje ateityje ivyks su Lietuva. Be to, visi laikiniai aidaryti cenzūros. Kam jie bevo atidaryti, nežinia.

LIETUVIU SUSIRINKIMAS

Teklo patirti, kad kajakuriam menu iniciatyva bus susauktas lietuviu susirinkimas, kuriame bus kalbama Lietuvos reikalu.

PARDUODAMAS ZEMES SKLYPAS.

Labai geroje vietoje lietuviu ir kitu europieciu apgyventame rajone, ant galvės kampo parduodamas žemės sklypas, kur tinka, pasistatius namus, bile kokiam biznui. Teirautis dėl sąlygu Aido redakcijoje.

SAUKIAMI NUMERIAI IDENTIFIKUOTIS SVARBUS PASITARIMAS.

Liepos 21 d. Centro patalpoje ivyko organizacija a siovu svarbus pasitarimas kolonijos reikalais. Po šio susauktas B.L.O. Centro Tarybos pirmjniko iniciatyva.

NEIVYKO ISEIVIŲ DIENOS MIENJIMAS.

Kaip teko patirti, kad skelbtas B.L.O. Centro Iseivju Dienos minėjimas neivyko dėl tu priežasčiu, kad dabar panašiuose susirinkimuose vietos administracija reikalauja kalbėti braziliu kalba. O kadangi lietuviai šia yra jauni kolonistai daugumoje nemoka gerai braziliu kalbos, tai vedamas susirinkimas braziliu kalba ne visai gerai gali būti suprastas. Dėl to ir minėjimas suspenduotas.

REIKALINGA DARBININKU

Reikalingi darbininkai kirsti malkoms, mokestis labai geras mokama 3500 už kubini metra. Cia dirba daug lietuviu lietuvis taip pat administratorius — Valdemaras Stražnickas. Vietoje yra geras pensjonas. Kreipiti: Rua Dom Duarte Leopoldo, 458, Cambucy.

FRIGORIFICO „TUPY“

José Beinarovitch,
Rua Esequiel Ramos Nr. 594, - Moóca.

Įvairiausių dešru ir kitu mėsos produktu fabrika. Cia gaminamos dešros europišku metodu, kurios yra grynai lietuviškos, iš viešiu ir geriausių produktu. Patariame lietuviams vartoti tik Frigorifico „Tupy“ dešras, nes jos yra geriausios. Savo krautuvėse visuo met reikalaukite šių produktu, kuriu kainos pigios ir produktai geri.

PARDUODAMAS BARAS - CAFE

Labai geromis sąlygomis parduodamas gerai irengtas ir su didele freguezija Baras ir Cafe. Vieta taip pat labai gera, prie pat Santo André geležinkelio stoties. Biznis geras. Nupirgis nesigailės. Teirautis vietoje: SANTO ANDRE, AV. QUEIROZ DOS SANTOS N.O 178.

SKAITYKITE AIDA

te naujausias žinias iš Lietuvos.